

Innlandet klimakonferanse -
Kommunenes arbeid med å
kutte klimagassutslipp

Verktøy for klimaarbeid

Lise K. Svenning Jensen
Miljødirektoratet

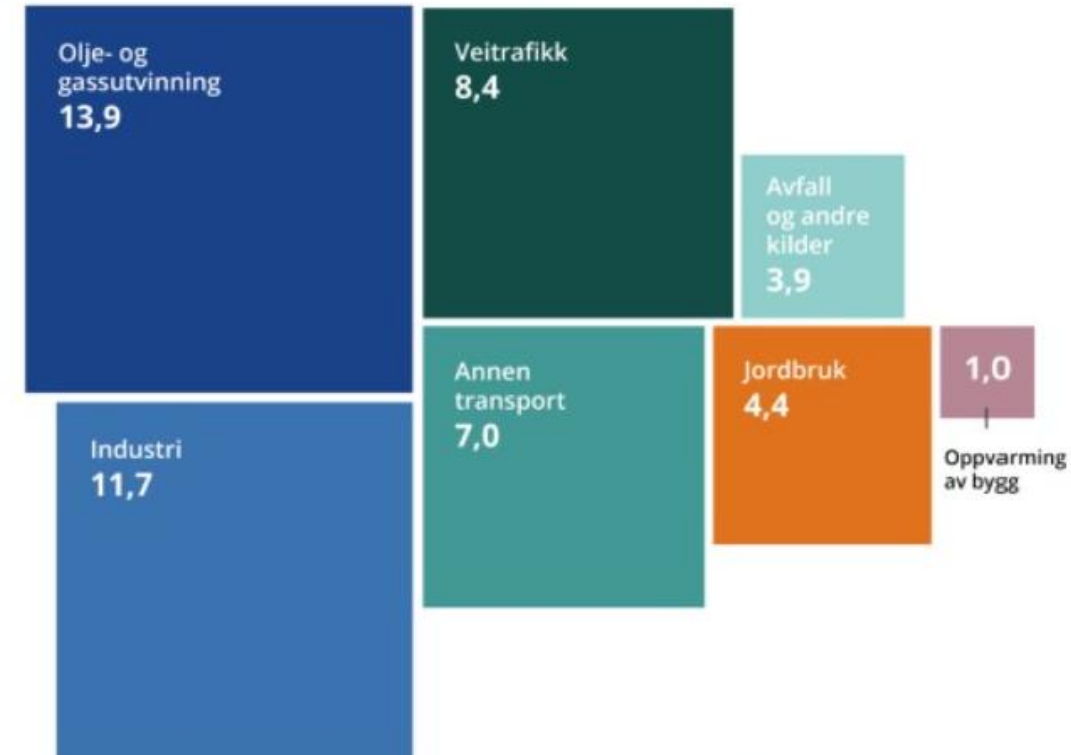

Norges klimamål for 2030

- Norge skal redusere utslippene med **minst 40 prosent innen 2030**, sammenlignet med nivået i 1990
- Avtale med EU om å samarbeide om utslippskutt:
 - **Kvotepliktig sektor** - olje, industri, fly
 - **Ikke-kvotepliktig sektor**
 - **Skog og annen arealbruk**

Norges totale klimagassutslipp i 2019
50,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå 2020 / Miljøstatus.no

Norges forsterkede klimamål

Under Parisavtalen:

- redusere utslippene med **minst 50 prosent**

og opp mot 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå.

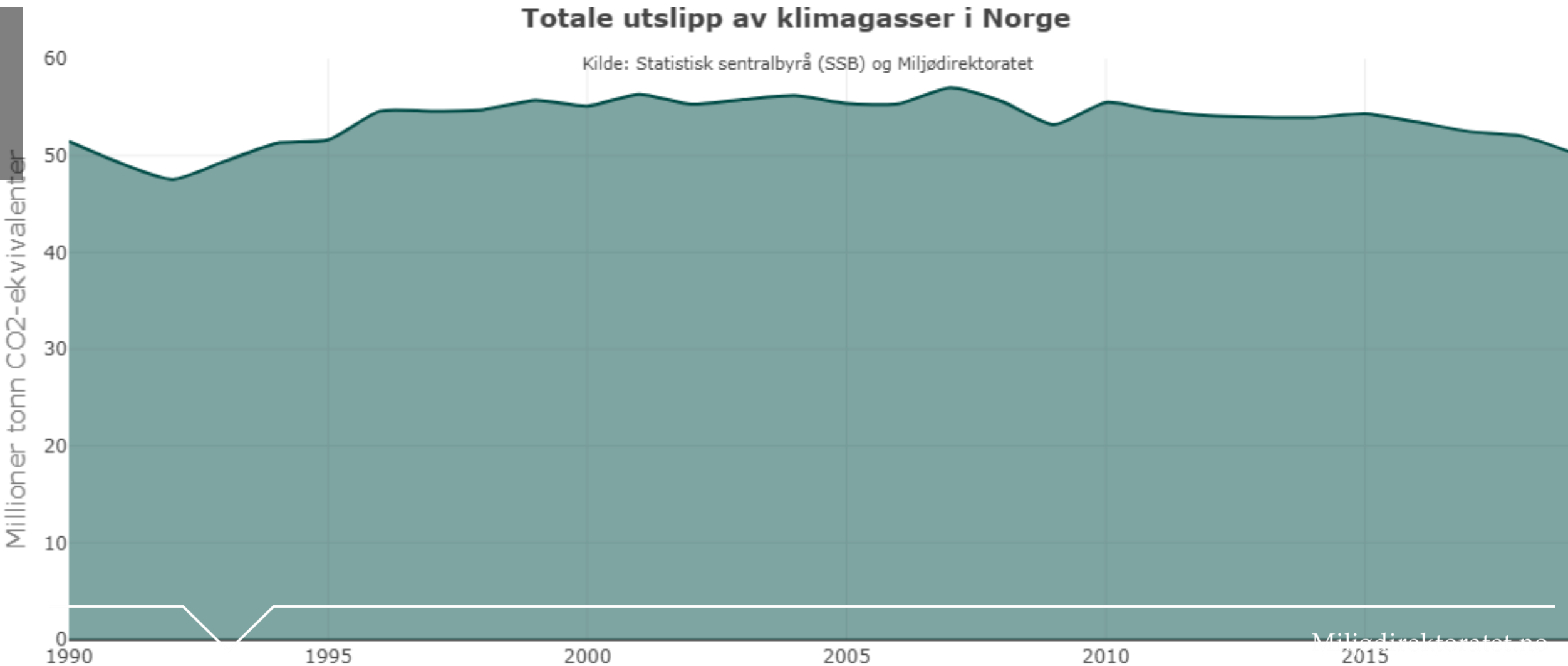

50,3 millioner tonn CO₂-utslipp i Norge 2,3% reduksjon fra 1990-2019

Totale utslipp av klimagasser i Norge

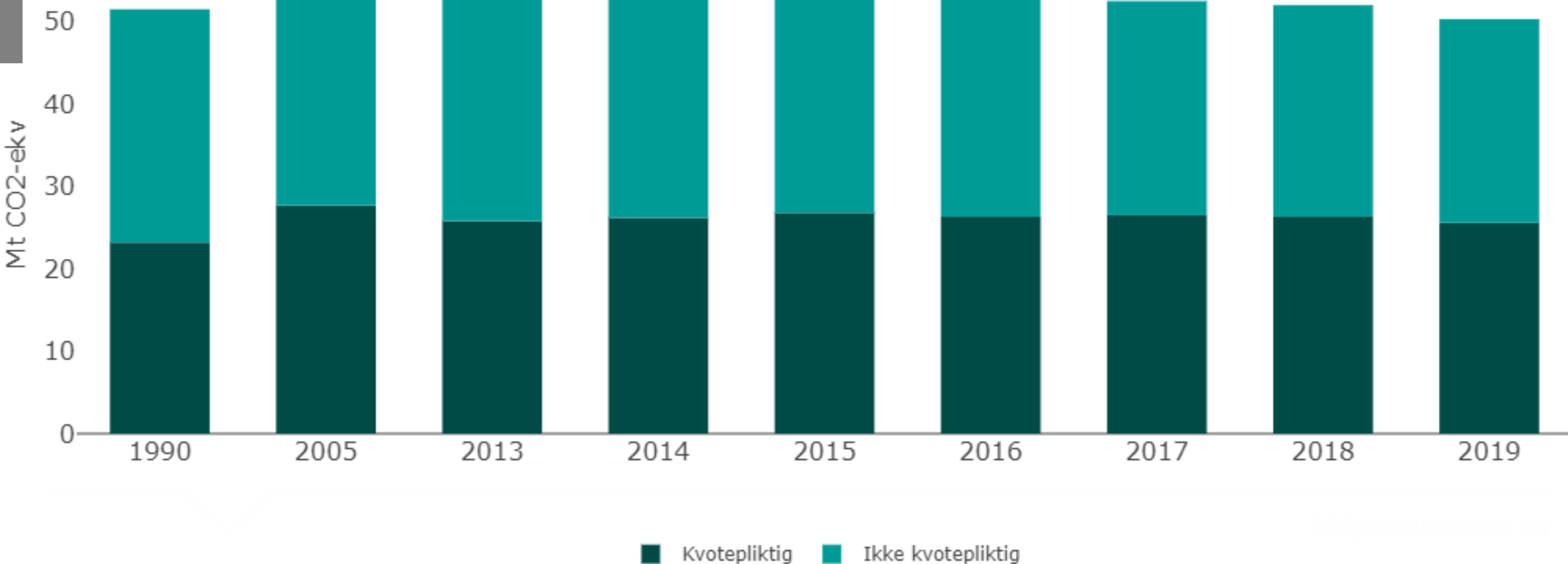
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) og Miljødirektoratet

Fordeling mellom kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslipp

Kilde: Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå (SSB)

Ikke-kvotepliktig sektor

- Transport
- Sjøfart/fiske
- Jordbruk
 - matsvinn
- Oppvarming av bygg
- Avfall og avfallsdeponier
- HFK-gasser fra kuldeanlegg
- noe industri

Miljødirektoratet

Klimakur 2030

- Rapport i januar, stortingsmelding årsskiftet 20/21.
- **60 tiltak**
- **50% reduksjon** i ikke-kvotepliktige utslipp innen 2030
- Forutsetter styrket klimapolitikk og raskere gjennomføring
- Kommuner og fylkeskommuner - eget kapittel
- <https://www.miljodirektoratet.no/klimakur>

ENOVA

Hva er altså ikke utredet i Klimakur?

- Indirekte utslipp - utenfor Norge:
 - Forbruk og livsløpsutslipp
 - energieffektivisering
- Kvotepliktige utslipp - olje, industri, fly

Hvordan kan kommunene bidra mer?

- **Innkjøp**, f.eks. klimakrav i transport
- **Samfunns- og arealplanlegging**
- Den viktige rollen som **samfunnsutviklere** - samarbeid og pådrivere

Foto: shutterstock

... ikke glem arealene!

- Karbonrike arealer, skog og myr
- Avskoging i Norge - ca. 2 mill. tonn CO₂ per år
- Reduksjon i arealbruksendringer:
 - umiddelbar effekt på klimagassregnskapet
 - positivt for naturmangfold og andre miljøverdier

Kommuner og fylker nøkkelaktører - unngå nedbygging, klimasmart skogsdrift, karbonlagring i produkter.

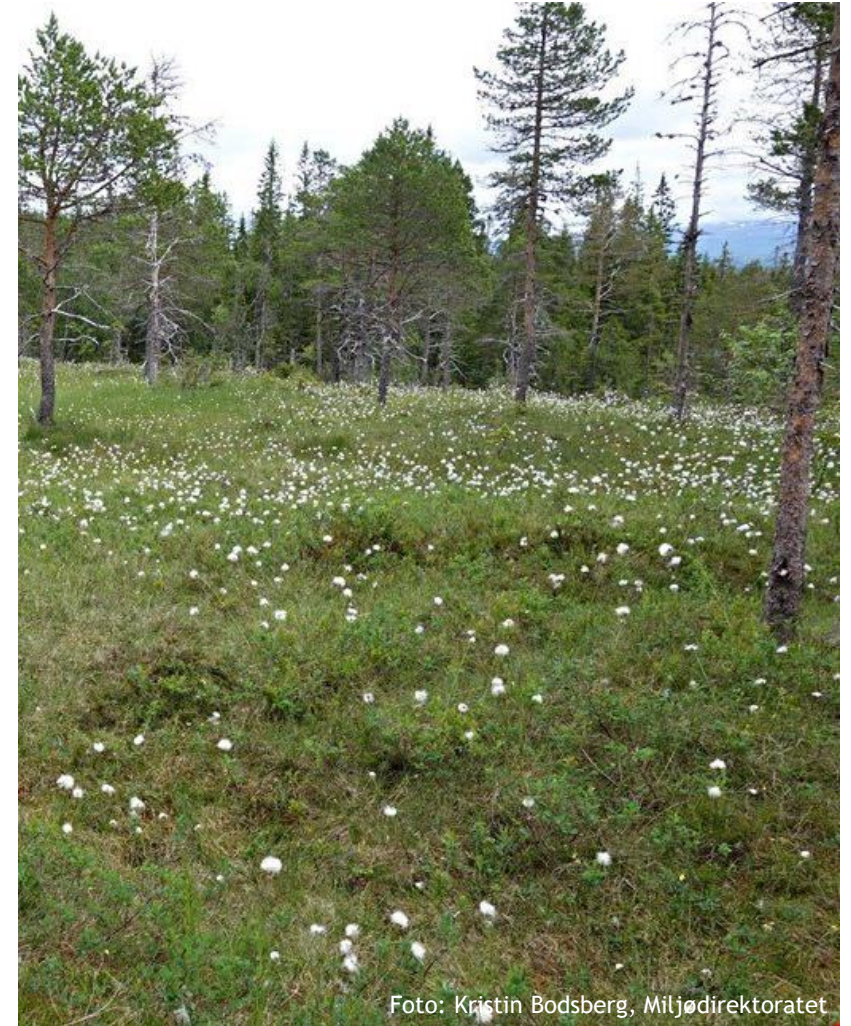

Foto: Kristin Bodsberg, Miljødirektoratet

Fylkeskommunens klimarolle

Innkjøpsmakt! F.eks. kollektivtrafikk - buss, båt, ferge, bygg og infrastruktur - skoler, veier

Arealplanlegging - regionale føringer

Følge opp og veilede kommunene - samarbeid, nettverk

Næringsutvikling - og samfunnsutvikling - f.eks. grønne arbeidsplasser, utdanning

Hva kan Miljødirektoratet bidra med?

<p>Klimasats</p> <p><u>Søk støtte til klimatiltak</u></p>	<p>Veiledere</p> <p><u>Klima-planlegging og tiltak</u></p>	<p>Eksempler</p> <p>Finn tips til klimatiltak</p>	<p>Webinarer</p> <p><u>Lær gjennom seminarer på nett</u></p>	<p>Podcaster</p> <p><u>Lytt, lær og bli inspirert</u></p>
<p>Facebook</p> <p><u>«Lokalt klimaarbeid»</u></p>	<p>Utslippsregnskap</p> <p><u>for kommuner og fylker</u></p>	<p>Beregningsmaler</p> <p><u>Beregn klimaeffekt av tiltak</u></p>	<p>Videoer</p> <p><u>Opptak av foredrag, webinarer etc.</u></p>	<p>DFØ</p> <p><u>Hjelp til klimakrav i anskaffelser</u></p>

Klimasats

- Støtteordning for klimatiltak i kommunene
- Skal bidra til utslippskutt og omstilling til lavutslippssamfunnet
- Rundt 1300 prosjekter har fått støtte i perioden 2016-2020
- Gitt 830 millioner kr til utdeling

Foto: Miljødirektoratet

Klimasats i 2021

- 100 millioner i 2021 - ett år
- Ordningen rigges i løpet av høsten
- Nyhetsmelding om søknadsfrist, støttesummer med mer kommer før jul
- Svalbard kan også søke fra 2021

Klimasats - prosjektliste

Klimasats-prosjekter

Se søknader, tilsagn og annen informasjon om prosjekter som har fått Klimasats-støtte.
Alle ferdigbehandlede tilsagn for 2020 er nå publisert.

 Søk etter klimasatsprosjekter

Type tiltak

Fylke

År

Framhevede prosjekter

Gjennomførte prosjekter

1304 prosjekter

[↓ Last ned i Excel](#)

Prosjektnavn	Søker	Tiltakstype	Tilskudd	År	Framhevet
Den dyktige bonden	Landbrukskontoret for Hadeland	Landbruk og skog	1 375 000	2018	

Kunnskap er til for å deles

å veilede gjennom eksempler, sier Espen Larsen, seniorrådgiver i Miljødirektoratets seksjon for klimatilpasning og lokalt klimaarbeid. Han er ansvarlig for kommunikasjon til kommunene.

- Webinarer på Miljødirektoratet og andre
- Podcast
- Facebook-gruppa Lokalt klimaarbeid
- Veiledninger på Miljødirektoratet.no

Veiledning på miljødirektoratet.no

- Areal- og transportplanlegging
- Avfall og deponi
- Bygg og anlegg
- Fornybar energi
- Innkjøp
- Klimakommunikasjon
- Mat og matsvinn
- Miljøstyring og miljøsertifisering
- klimabudsjett
- Veileder til statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR)

Kommer:

- landbruk

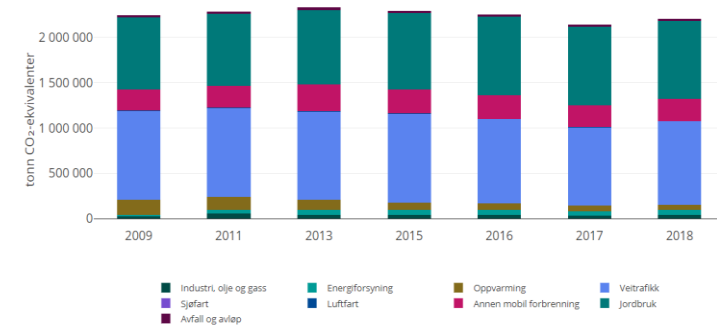

Utslippetsregnskap for kommuner og fylker

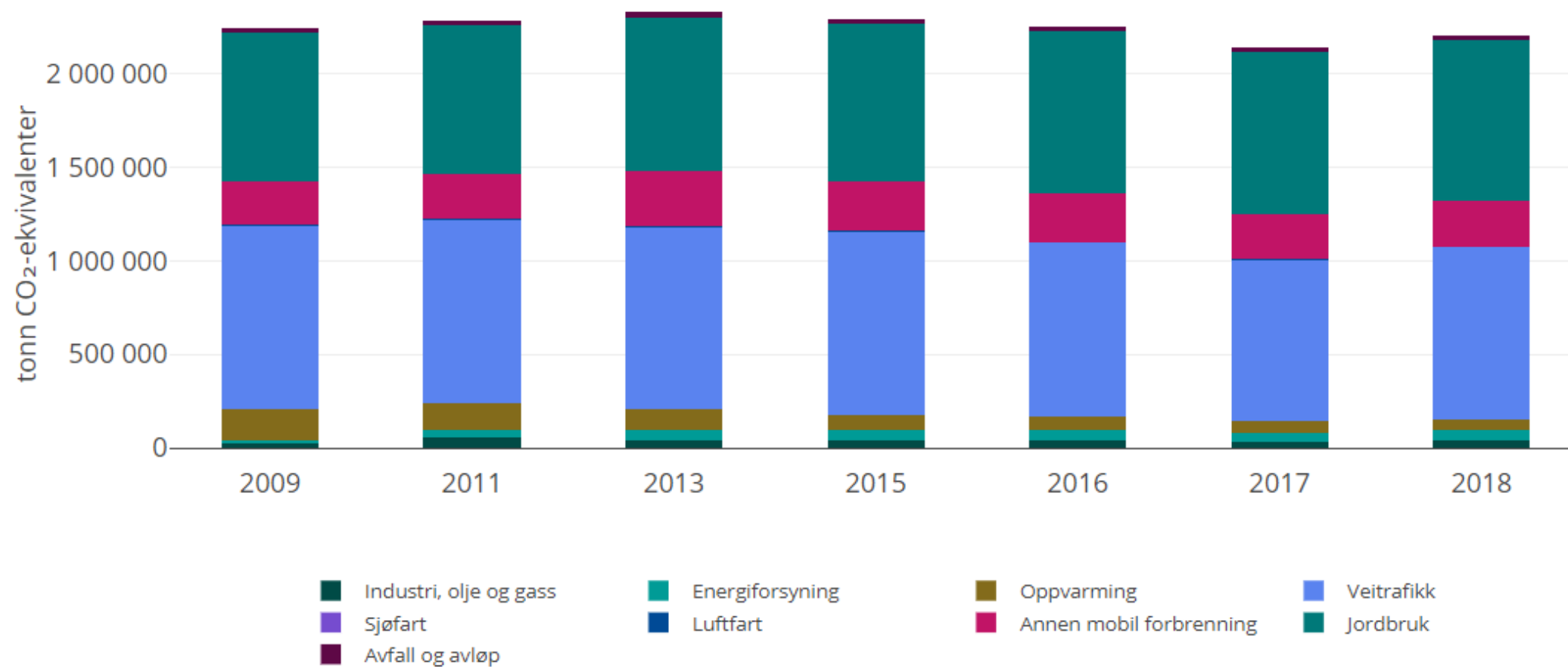

- Kan benyttes som kunnskapsgrunnlag i kommunenes klimaarbeid:
 - [Regnskap for utslipp av klimagasser](#) i alle Norges kommuner og fylker
 - [Regnskap for utslipp og opptak](#) av klimagasser fra skog og arealbruk
 - [Maler](#) for å beregne klimaeffekten av 16 ulike tiltak

Graf Tabell

Kilde: Miljødirektoratet

Hva kan regnskapet brukes til?

- Planlegge tiltak
- Se trender over tid
- klimabudsjett

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning:

Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp

I juli rullet de første av Oslo kommunes 150 elsykler ut på veiene. Dette er ett av tiltakene for å nå målet om halvering av klimagassutslippene fra mot 2020. Foto: Britt Glosvik

Klimabudsjett som politisk verktøy

DEBATT. Ved å bruke klimabudsjett, kan Oslo gjennomføre en ambisiøs klimapolitikk.

Hvem beregner utslipp?

- **SSB:** Jordbruk, fossil oppvarming, rest industri olje og gass, dieseldrevne motorredskaper, avfallsdeponigass
- **Kystverket:** Sjøfart
- **NILU og Urbanet analyse:** Veitrafikk
- **NIBIO:** Skog og annen arealbruk
- **Miljødirektoratet:** Industri, olje og gass, energiforsyning, avfall og avløp
- **Luftfart:** Eurokontroll

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

KYSTVERKET

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Ferdige maler for å beregne effekt av tiltak

- 16 maler
- Egen mal for arealbruksendringer
- Mål for verktøyet:
 - Lette kommunenes arbeid med å beregne effekt av tiltak
 - Standardisert metode
- Tiltak der kommunen har virkemidler er prioritert

Inngangsdata for beregning	
<u>Dagens kjøretøy</u>	
1 Velg type kjøretøy før tiltak:	Personbil
2 Velg type drivstoff som benyttes på kjøretøy før tiltak:	Bensin
3 Velg Størrelsesklasse før tiltaket:	Motorvolum 1,4-2 liter
3 Velg Euroklasse til kjøretøy før tiltak (årsklasser for ulike euroklasser vises i parentes):	EURO III (1996-1999)
Utslippsfaktor til kjøretøyene basert på valgene over:	165 g CO ₂ -ekvivalenter/km
Innblandingsprosent biodrivstoff for valgt drivstofftype	4,00 %
4 Fyll inn antall kjøretøy før tiltak:	6 kjøretøy
5 Fyll inn årlig kjøre lengde per kjøretøy før tiltak:	100 000 km per kjøretøy
Årlig kjøre lengde før tiltak, SUM:	600 000 km
<u>Fremtidig kjøretøy etter tiltaket</u>	
6 Velg type kjøretøy etter tiltak:	Personbil
7 Velg type drivstoff som benyttes på kjøretøy etter tiltak:	el/hydrogen
8 Velg Størrelsesklasse etter tiltaket:	ikke valgt/ikke tilgjengelig
9 Velg Euroklasse til kjøretøy etter tiltak (årsklasser for ulike euroklasser vises i parentes):	ikke valgt/ikke tilgjengelig
Utslippsfaktor til kjøretøyene basert på valgene over:	0 g CO ₂ -ekvivalenter/km
Innblandingsprosent biodrivstoff for valgt drivstofftype	0,00 %
10 Fyll inn antall kjøretøy etter tiltak:	6 kjøretøy
11 Fyll inn årlig forventet kjøre lengde per kjøretøy etter tiltak:	100 000 km per kjøretøy
Årlig kjøre lengde etter tiltak, SUM:	600 000 km
Beregnet effekt	
Klimagasser i alt (tonn CO ₂ -ekv.)	
Utslipp uten tiltaket	98.7
Utslipp dersom tiltaket gjennomføres	-
Tiltakets effekt, reduksjon av utslipp	98.7

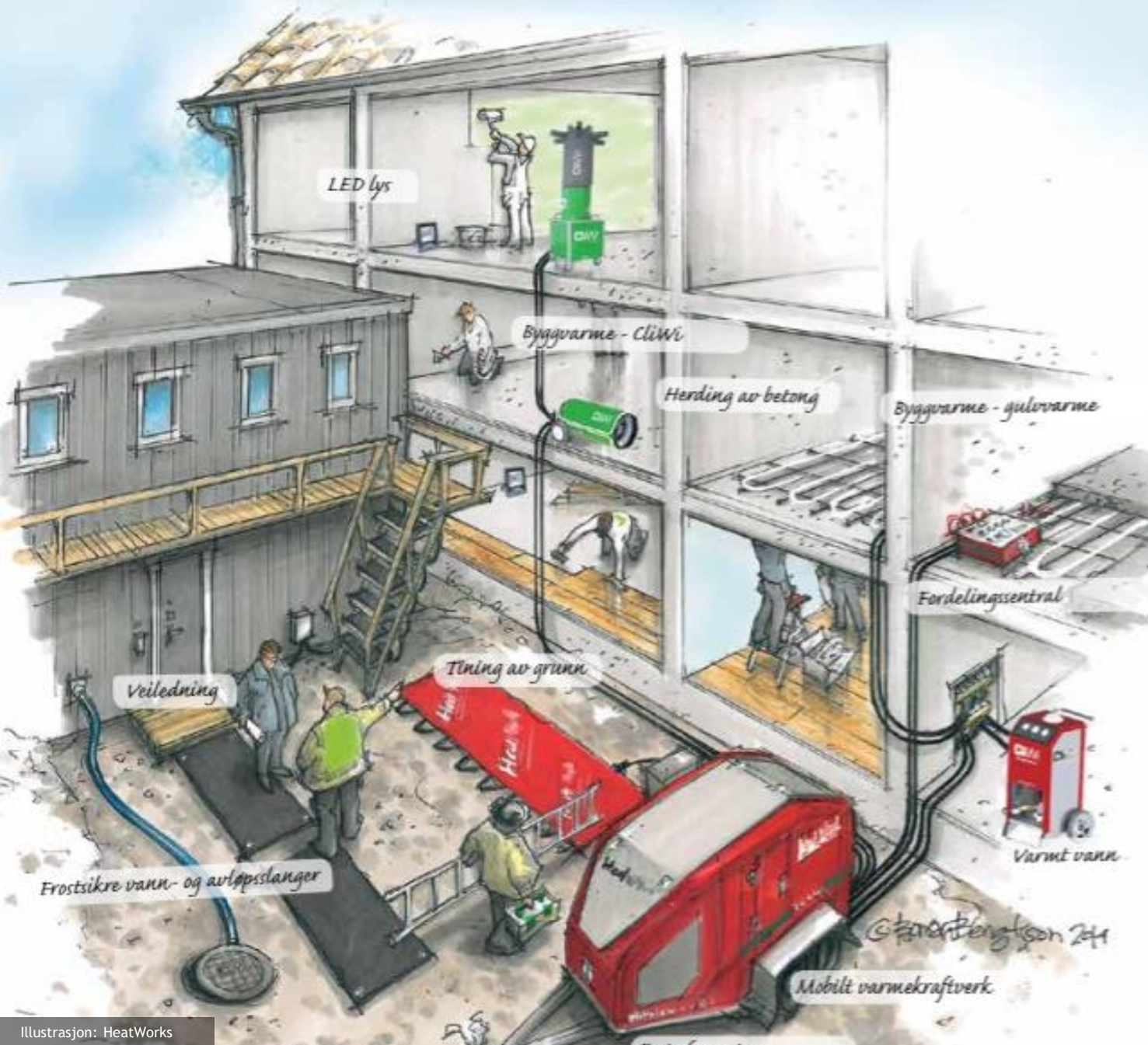

Byggvarme

- Tørke ut fukt fra råbygg
- Fasadeoppvarming
- Arbeidsforhold/ HMS

November - mars

Fossil energi vanligst i dag

Forbud fra 2022 – forbud mot oljefyr til byggvarme

Innlemme bruk av mineralolje til byggtørk og byggvarme i forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger.

Forbudet innføres fra **2022**.

The screenshot shows a news article from Energi.no. The header includes the word 'Energi' and navigation links for 'INNHold', 'LEDIGE JOBBER', 'KONFERANSER', 'BLI EKSTRA-ABONNENT', 'SØK', and 'LOGG INN'. The main image features a man in a white hard hat with 'VIA' and 'BUSSELØKVEIEN 24' on it, and a yellow safety vest, standing on a construction site. Below the image is a sub-headline 'FOSSILFRI BYGGEPLASS' and a main headline 'Regjeringen vil ha fossilfrie byggeplasser over hele landet innen 2025'. A sub-headline below that reads 'Bensin, diesel, fyringsolje og gass skal ut.' At the bottom, it says 'ERIK MARTINIUSSEN BYGG 25. JAN. 2019 - 09:46'.

Tusen takk!